

974

**ZARZĄDZENIE MINISTRÓW: TRANSPORTU DROGOWEGO I LOTNICZEGO, OBRONY NARODOWEJ ORAZ
BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO**

z dnia 5 września 1954 r.

w sprawie pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

Na podstawie § 39 ust. 2, 13 i 15, § 42 ust. 2, § 46 ust. 4, § 49 ust. 4, § 51b, § 51d i § 83 rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. z 1937 r. Nr 35, poz. 616, z 1943 r. Nr 27, poz. 186, z 1949 r. Nr 30, poz. 218 i Nr 51, poz. 389, z 1952 r. Nr 1, poz. 8, z 1953 r. Nr 14, poz. 60 i z 1954 r. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Powołane w niniejszym zarządzeniu paragrafy bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. z 1937 r. Nr 35, poz. 616 z 1948 r. Nr 27, poz. 186, z 1949 r. Nr 30, poz. 218 i Nr 51, poz. 389, z 1952 r. Nr 1, poz. 8, z 1953 r. Nr 14, poz. 60 i z 1954 r. Nr 3, poz. 6).

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa:

- 1) o pozwoleniu, należy przez to rozumieć pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych,
- 2) o pozwoleniu praktykanta, należy przez to rozumieć pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych dla praktykanta,
- 3) o pojeździe, należy przez to rozumieć pojazd mechaniczny,
- 4) o prezydium rady narodowej, należy przez to rozumieć prezydium rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kierowcy (§ 46), o ile w dalszych przepisach zarządzenia nie ma innego określenia tej właściwości.

II. Warunki wydania pozwolenia praktykanta.

§ 2. 1. Pozwolenie praktykanta może otrzymać osoba, która:

- 1) ukończyła lat 18,
- 2) ukończyła uznany przez Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego kurs (szkołę) kierowców (§ 41 ust. 3 pkt 2),
- 3) odpowiada warunkom przewidzianym w § 41 ust. 1 pkt 4, 5 i 6.

2. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej zamiast ukończenia kursu określonego w ust. 1 pkt 2 powinni

ukończyć z wynikiem pomyślnym szkolenie, o którym mowa w § 43.

3. Sprawdzenie kwalifikacji fachowych osób ubiegających się o pozwolenie praktykanta odbywa się w trybie przewidzianym w § 45.

III. Wydanie pozwolenia praktykanta.

§ 3. 1. Pozwolenie uprawniające praktykanta (§ 42) do prowadzenia pojazdów w określonym czasokresie na drogach publicznych wydaje prezydium rady narodowej, właściwe ze względu na siedzibę państwowego kursu (szkoły) kierowców, który ukończyła osoba ubiegająca się o pozwolenie praktykanta, lub właściwe ze względu na miejsce postoju jednostki wojskowej, w której żołnierz ukończył szkolenie.

2. Do pozwolenia praktykanta nie wydaje się wkładki kontrolnej.

3. Celem otrzymania pozwolenia praktykanta ubiegający się powinien wnieść do prezydium rady narodowej (ust. 1) podanie na druku według ustalonego wzoru i okazać dowód zameldowania a jeżeli chodzi o żołnierzy w czynnej służbie wojskowej — odpowiednie zaświadczenie właściwego dowódcy jednostki wojskowej.

4. Do podania należy załączyć:

- 1) akt urodzenia (a jeżeli chodzi o mężatki również akt małżeństwa) lub inny dokument urzędowy stwierdzający imię i nazwisko, wiek, miejsce urodzenia oraz imiona rodziców,
- 2) dwie jednakowe fotografie (bez nakrycia głowy) nie podklejone o wymiarach 4 × 6 cm,
- 3) zaświadczenie zakładu leczniczego wskazanego przez prezydium rady narodowej, a o ile chodzi o żołnierzy w czynnej służbie wojskowej — zaświadczenie komisji lekarskiej stwierdzające, że ubiegający się o pozwolenie praktykanta nie posiada wad organicznych albo cech i wad psychicznych utrudniających prowadzenie pojazdu oraz posiada umiejętność udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków,
- 4) zaświadczenie o ukończeniu z wynikiem pomyślnym kursu (szkoły) kierowców zawodowych (§ 41 ust. 3 pkt 2), a o ile chodzi o żołnierzy w czynnej służbie wojskowej — zaświadczenie właściwego dowódcy jednostki wojskowej, stwierdzające ukończenie szkolenia z wynikiem pomyślnym (§ 43).

5. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej, ubiegający się o pozwolenie praktykanta, składają wypełnione druki podań wraz z załącznikami (ust. 3 i 4) w jednostce wojskowej, w której odbywają szkolenie.

6. Prezydium rady narodowej odmówi wydania pozwolenia praktykanta, jeżeli osoba ubiegająca się pomimo posiadania warunków określonych w § 41 ust. 3 nadużywa alkoholu lub innych podobnie działających środków.

7. Prezydium rady narodowej może odmówić wydania pozwolenia praktykanta w przypadkach określonych w § 46 ust. 7.

8. Po stwierdzeniu, że ubiegający się o pozwolenie praktykanta odpowiada warunkom wymaganym do dopuszczenia go do egzaminu (§ 2 ust. 1 i 2 zarządzenia), a nie zachodzą przeszkody wymienione w ust. 6 i 7, prezydium rady narodowej (ust. 1) wezwie ubiegającego się do przedłożenia dowodu opłaty egzaminacyjnej oraz wyznaczy termin i miejsce egzaminu.

9. Na podstawie dodatkowej oceny przez komisję egzaminacyjną (§ 2 ust. 3 zarządzenia) kwalifikacji fachowych ubiegającego się o pozwolenie praktykanta prezydium rady narodowej wyda pozwolenie praktykanta stosownie do § 42 ust. 1.

10. Pozwolenie praktykanta wydaje się według wzoru stanowiącego załącznik nr 1.

IV. Cofnięcie pozwolenia praktykanta.

§ 4. Prezydium rady narodowej (§ 3 ust. 1 zarządzenia) cofnie pozwolenie praktykanta na stałe, jeżeli praktykant:

- 1) w czasie odbywania praktyki w prowadzeniu i obsłudze pojazdów znajdował się w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
- 2) nie wykazał w czasie odbywania praktyki odpowiednich umiejętności w kierowaniu pojazdem i znajomości przepisów o ruchu pojazdów mimo przedłużenia okresu praktyki,
- 3) w czasie praktyki swoim zachowaniem się okazał, iż nie zasługuje na dopuszczenie go do zawodu kierowcy.

V. Sprawdzanie kwalifikacji fachowych.

§ 5. 1. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej w m. st. Warszawie i m. Łodzi — § 45) ustala i podaje do wiadomości prezdydiom powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych plan egzaminów zawierający terminy i miejsce (adresy), w jakich odbywać się będzie sprawdzanie kwalifikacji fachowych osób ubiegających się o pozwolenie i o pozwolenie praktykanta.

2. Termin i miejsce egzaminu dla żołnierzy w czynnej służbie wojskowej wyznacza właściwy dowódca jednostki wojskowej w porozumieniu z przewodniczącym właściwej komisji egzaminacyjnej (§ 45).

3. Komisje egzaminacyjne sprawdzają kwalifikacje fachowe osób skierowanych przez prezdydia rad narodowych, a o ile chodzi o żołnierzy w czynnej służbie wojskowej — skierowanych przez dowódcę jednostki wojskowej.

4. Na wniosek dowódcy jednostki wojskowej prezydium rady narodowej (ust. 1) kieruje do jednostki wojskowej swego przedstawiciela jako przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla sprawdzenia kwalifikacji fachowych (przeprowadzenia egzaminu teoretycznego i praktycznego) kandydatów na kierowców spośród żołnierzy w czynnej służbie wojskowej (§ 45 ust. 7).

5. Sprawdzenie umiejętności praktycznej prowadzenia pojazdu odbywa się na odpowiednim pojeździe.

6. W razie ujemnego wyniku sprawdzenia kwalifikacji fachowych z dwóch lub więcej przedmiotów objętych programem egzaminacyjnym, a mianowicie:

- 1) z budowy i obsługi pojazdów,
 - 2) z przepisów o ruchu drogowym,
 - 3) z praktycznej umiejętności prowadzenia pojazdów,
- egzamin może być powtórzony z tych przedmiotów po upływie jednego miesiąca. W razie ujemnego wyniku egzaminu z jednego przedmiotu — egzamin z tego przedmiotu może być powtórzony w terminie krótszym, określonym przez komisję egzaminacyjną.

7. W przypadku ujemnego wyniku powtórnego sprawdzenia kwalifikacji fachowych z dwóch lub więcej przedmiotów egzaminacyjnych następny egzamin może odbyć się po powtórnym odbyciu kursu lub przeszkoleniu.

VI. Tryb wydawania pozwoleń.

§ 6. 1. Celem otrzymania pozwolenia ubiegający się powinien wnieść do prezydium rady narodowej podanie na druku według ustalonego wzoru i okazać dowód zamieszkania; żołnierze w czynnej służbie wojskowej załączają do podania odpowiednie zaświadczenie właściwego dowódcy jednostki wojskowej. Nie dotyczy to osób ubiegających się o pozwolenie kategorii III, posiadających pozwolenie praktykanta.

2. Ubiegający się o pozwolenie kategorii I lub II powinien załączyć do podania:

- 1) dwie jednakowe fotografie (bez nakrycia głowy) nie podklejone o wymiarach 4 × 6 cm,
- 2) zaświadczenie zakładu leczniczego wskazanego przez prezydium rady narodowej, a o ile chodzi o żołnierzy w czynnej służbie wojskowej — zaświadczenie komisji lekarskiej stwierdzające, że ubiegający się o pozwolenie nie posiada wad organicznych albo cech i wad psychicznych utrudniających prowadzenie pojazdu oraz posiada umiejętność udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków,
- 3) dowód ukończenia z wynikiem pomyślnym odpowiedniego kursu bądź przeszkolenia (§ 41),
- 4) dowód stwierdzający odbycie wymaganej praktyki w prowadzeniu i obsłudze samochodów (§ 41), wystawiony według wzoru stanowiącego załącznik nr 2.

3. Ubiegający się o pozwolenie kategorii amatorskiej lub motocyklowej powinien załączyć do podania:

- 1) akt urodzenia (a jeśli chodzi o mężatki — również akt małżeństwa) lub inny dokument urzędowy, stwierdzający imię i nazwisko, wiek, miejsce urodzenia oraz imiona rodziców,
- 2) załączniki wymienione w ust. 2 pkt 1, 2 i 3,
- 3) wyrażoną na piśmie zgodę rodziców lub opiekunów na ubieganie się o pozwolenie, jeżeli ubiegający się jest niepełnoletni.

4. Ubiegający się o pozwolenie kategorii amatorskiej lub motocyklowej, o których mowa w § 41 ust. 7 i 8, powinien dołączyć do podania załączniki wymienione w ust. 2 pkt 1 i 2, w ust. 3 pkt 1 i 3 oraz zaświadczenie Polskiego Związku Motorowego, że jest zrzeszony w kółku modelarskim lub konstrukcyjnym Polskiego Związku Motorowego.

5. Ubiegający się o pozwolenie kategorii ciągnikowej lub trolejbusowej powinien dołączyć do podania załączniki wymienione w ust. 3 pkt 1 i 2.

6. Jeżeli ubiegający się o pozwolenie jest inwalidą, powinien dołączyć do podania prócz załączników wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 3 i ust. 3 pkt 1 zaświadczenie zakładu leczniczego wskazanego przez prezydium rady narodowej stwierdzające, że ubiegający się o pozwolenie może prowadzić odpowiedni pojazd specjalnie przystosowany do prowadzenia go przez ubiegającego się.

7. Ubiegający się o pozwolenie na prowadzenie wózków elektrycznych akumulatorowych lub innych tego rodzaju pojazdów o specjalnych urządzeniach napędowych (§ 39 ust. 13) powinien dołączyć do podania załączniki wymienione w ust. 2 pkt 1 i 2 i ust. 3 pkt 1 oraz dowód odbycia odpowiedniego przeszkolenia.

8. Osoby wymienione w § 44 powinny dołączyć do podania — oprócz załączników wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 2 i w ust. 3 pkt 1 — pozwolenie wydane za granicą.

9. Żołnierze w czynnej służbie wojskowej ubiegający się o uzyskanie pozwolenia składają wypełnione druki podań wraz z załącznikami w jednostce wojskowej. Dokumenty te przechowywane są w oddzielnych teczkach w jednostce wojskowej przez cały czas odbywania służby wojskowej kierowcy. Po odbyciu przez kierowcę służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej przesyła teczkę z dokumentami ewidencyjnymi kierowcy za pośrednictwem wojskowej komendy rejonowej do prezydium rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kierowcy po zwolnieniu go z czynnej służby wojskowej.

10. Po stwierdzeniu, że ubiegający się o pozwolenie kierowcy odpowiada warunkom wymaganym do dopuszczenia go do egzaminu, a nie zachodzą przeszkody wymienione w § 46 ust. 6 i 7, prezydium rady narodowej wezwie ubiegającego się do przedłożenia dowodu uiszczenia opłaty egzaminacyjnej oraz wyznaczy termin i miejsce egzaminu.

11. Na podstawie dodatniej oceny przez komisję egzaminacyjną (§ 45) kwalifikacji fachowych ubiegającego się o pozwolenie prezydium rady narodowej wyda pozwolenie odpowiedniej kategorii według wzorów, stanowiących załączniki do zarządzenia, mianowicie:

- 1) kategorii I — według wzoru stanowiącego załącznik nr 3a,
- 2) kategorii II — według wzoru stanowiącego załącznik nr 3b,
- 3) kategorii amatorskiej — według wzoru stanowiącego załącznik nr 3d, przy czym w przypadku wydania pozwolenia tej kategorii wymienionego w § 41 ust. 7, prezydium rady narodowej zamieści na pozwoleniu odpowiednią adnotację,
- 4) kategorii motocyklowej — według wzoru stanowiącego załącznik nr 3e, przy czym w przypadku wydania pozwolenia tej kategorii, wymienionego w § 41 ust. 8, prezydium rady narodowej zamieści na pozwoleniu odpowiednią adnotację,
- 5) pozwolenie kategorii ciągnikowej, pozwolenie kategorii trolejbusowej, pozwolenie dla inwalidy, pozwo-

lenie na prowadzenie wózków elektrycznych bądź innych tego rodzaju pojazdów o specjalnych urządzeniach napędowych — według wzoru stanowiącego załącznik nr 3f.

12. Pozwolenia dla kierowców w czynnej służbie wojskowej wydaje prezydium rady narodowej właściwe ze względu na miejsce postoju jednostki wojskowej, w której ubiegający się pełni służbę wojskową.

13. Jeżeli ubiegający się o pozwolenie posiadał dotychczas pozwolenie innej kategorii, prezydium rady narodowej wydając nowe pozwolenie wycofa jednocześnie poprzednio wydane pozwolenie. Wycofane od kierowców w czynnej służbie wojskowej pozwolenia poprzednio wydane składa się do teczek z aktami ewidencyjnymi kierowców.

14. W razie stwierdzenia, że ubiegający się o pozwolenie nie dopełnił warunków, o których mowa w ust. 10, prezydium rady narodowej wyda decyzję odmawiającą dopuszczenia do egzaminu lub odmówi wydania pozwolenia.

§ 7. 1. Ubiegający się o pozwolenie kategorii III po odbyciu praktyki przedstawia w prezydium rady narodowej, o którym mowa w § 3 ust. 1 zarządzenia, pozwolenie praktykanta z potwierdzeniem odbytej z wynikiem pomyślnym praktyki.

2. Na podstawie stwierdzenia odbycia praktyki z wynikiem pomyślnym prezydium rady narodowej (ust. 1) wydaje ubiegającemu się pozwolenie kategorii III według wzoru stanowiącego załącznik nr 3c, zatrzymując pozwolenie praktykanta w aktach.

3. Przed wydaniem pozwolenia kategorii III, a po odbyciu przez praktykanta praktyki, prezydium rady narodowej (ust. 1) może zarządzić sprawdzenie znajomości praktykanta w zakresie przepisów o ruchu drogowym i praktycznej umiejętności prowadzenia pojazdów.

4. Prezydium rady narodowej (ust. 1) po wydaniu kierowcy pozwolenia kategorii III przesyła akta ewidencyjne do prezydium rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kierowcy.

VII. Wydawanie wkładek kontrolnych do kart traktorzysty.

§ 8. 1. Wkładkę kontrolną do karty traktorzysty uprawniającą do okolicznościowego prowadzenia ciągników rolniczych na drogach publicznych poza obszarem miast (§ 39 ust. 15) wydaje prezydium rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania traktorzysty.

2. Wkładkę kontrolną otrzymać może osoba, która:
 - 1) ukończyła lat 18,
 - 2) nie posiada wad organicznych albo wad i cech psychicznych utrudniających prowadzenie pojazdów,
 - 3) nie wykazuje skłonności do używania alkoholu lub innych podobnie działających środków,
 - 4) posiada umiejętność udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków,
 - 5) wykaże się przed komisją egzaminacyjną (§ 45) znajomością przepisów o ruchu drogowym,
 - 6) posiada kartę traktorzysty kategorii I lub II wydaną przez ośrodek szkolenia kadr mechanizacji rolnictwa.

3. Ubiegający się o wkładkę kontrolną do karty traktorzysty powinien wnieść podanie do prezydium rady narodowej i załączyć do podania załącznik wymieniony w § 6 ust. 2 pkt 2 zarządzenia, a ponadto okazać posiadaną kartę traktorzysty kategorii I lub II.

4. Wkładkę kontrolną do karty traktorzysty wydaje się według wzoru stanowiącego załącznik nr 4a.

5. Przepisy § 6 ust. 10, 11 i 14 zarządzenia stosuje się odpowiednio do wkładek kontrolnych do kart traktorzysty.

VIII. Udzielanie ostrzeżenia i zatrzymywanie pozwoleń kierowcy i wkładki kontrolnej traktorzyście.

§ 9. 1. Ostrzeżeń przewidzianych w § 49 ust. 2 udzielają organy kontroli drogowej w razie stwierdzenia naruszenia przez kierowcę przepisów o ruchu drogowym innych niż wymienione w § 47 ust. 2.

2. Udzielenie ostrzeżenia (ust. 1) następuje przez odłączenie jednego lub dwóch odcinków wkładki kontrolnej (§ 39 ust. 2). Wzory wkładek kontrolnych podane są w załącznikach nr 5a i 5b.

3. Prezydium rady narodowej może orzec odłączenie więcej niż dwóch odcinków wkładki kontrolnej.

4. Po odłączeniu odcinka wkładki kontrolnej (ust. 2) organ kontroli drogowej sporządza doniesienie wraz z kopią (przez kalkę), w którym opisuje czyn stanowiący naruszenie przepisów o ruchu drogowym, i przesyła:

- 1) oryginał doniesienia do prezydium rady narodowej (kolegium karno-administracyjne) właściwej ze względu na miejsce popełnienia czynu,
- 2) kopię doniesienia wraz z odcinkiem wkładki kontrolnej do prezydium rady narodowej (wydział komunikacji drogowej) właściwej ze względu na miejsce zamieszkania kierowcy.

5. Na życzenie kierowcy organ kontroli drogowej obowiązany jest okazać swój numer służbowy i podać przydział służbowy.

6. Organ kontroli drogowej po stwierdzeniu, że wkładka kontrolna kierowcy nie posiada już odcinków, a kierowca naruszył ponownie przepisy o ruchu drogowym, co powoduje udzielenie ostrzeżenia, zatrzyma kierowcy pozwolenie (§ 49 ust. 2).

7. Kierowca, który w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania ostatniego ostrzeżenia (ust. 1) nie naruszył przepisów o ruchu drogowym może ubiegać się o nową wkładkę kontrolną z czterema odcinkami. Nową wkładkę kontrolną wydaje prezydium rady narodowej.

8. Czynności, o których mowa w ust. 1—6, w stosunku do kierowców w czynnej służbie wojskowej dokonują organy kontroli drogowej upoważnione do kontroli wojskowych pojazdów mechanicznych, przy czym doniesienia, o których mowa w ust. 4, kierują do właściwych organów wojskowych.

9. Czynności, o których mowa w ust. 7, w stosunku do kierowców w czynnej służbie wojskowej dokonują właściwe organy wojskowe.

10. Czynności wymienione w ust. 1—7 w stosunku do kierowców pozostających w służbie organów bezpieczeństwa publicznego dokonują organy tej służby, zawiadamiając prezydium rady narodowej o udzieleniu kie-

rowcy ostrzeżenia lub wymianie wkładki kontrolnej A na wkładkę B.

11. O wymianie wkładek kontrolnych i udzielonych ostrzeżeń kierowcom w czynnej służbie wojskowej sporządza się adnotacje w znajdujących się w jednostkach wojskowych dokumentach ewidencyjnych kierowców.

12. Przepisy ust. 1—11 stosuje się odpowiednio do wkładek kontrolnych do kart traktorzysty, traktując je jako pozwolenia.

IX. Postępowanie z zatrzymanym pozwoleniem i wkładką kontrolną do karty traktorzysty.

§ 10. 1. W przypadkach uzasadniających zatrzymanie pozwolenia organ kontroli drogowej zatrzymujący pozwolenie obowiązany jest pozostawić kierowcy wkładkę kontrolną do pozwolenia po odnotowaniu w niej miejscowości, daty i powodu zatrzymania pozwolenia oraz po zaopatrzeniu wkładki w podpis i wpisaniu swojego numeru służbowego.

2. W przypadkach uzasadniających zatrzymanie wkładki kontrolnej do karty traktorzysty organ kontroli drogowej zatrzymuje tę wkładkę kontrolną.

3. Okres ważności wkładki kontrolnej (ust. 1) może być z uzasadnionych powodów przedłużony najwyżej do 10 dni przez prezydium rady narodowej.

4. Zatrzymane przez organ kontroli drogowej pozwolenie bądź wkładka kontrolna do karty traktorzysty powinny być bezzwłocznie odesłane do prezydium rady narodowej wraz z zawiadomieniem stwierdzającym powód zatrzymania pozwolenia bądź wkładki kontrolnej do karty traktorzysty i podającym, jakie środki zastosowano z powodu naruszenia przez kierowcę lub traktorzystę przepisów o ruchu drogowym lub spowodowania wypadku.

5. Prezydium rady narodowej po rozpatrzeniu powodów zatrzymania pozwolenia bądź wkładki kontrolnej do karty traktorzysty i sprawdzeniu dotychczasowego zachowania się kierowcy lub traktorzysty obowiązane jest wydać bezzwłocznie postanowienie o cofnięciu lub zwrocie pozwolenia bądź wkładki kontrolnej do karty traktorzysty.

6. Jeżeli nie zachodzą powody cofnięcia pozwolenia przewidziane w § 47 ust. 2 i 5, zatrzymane pozwolenie podlega zwrotowi, przy czym zwrot pozwolenia będzie połączony z wymianą wkładki kontrolnej A na wkładkę B w przypadkach określonych w § 11 zarządzenia, chyba że posiadanie już przez kierowcę pozwolenia z wkładką kontrolną B nie daje możliwości dalszej wymiany wkładki kontrolnej; w takich przypadkach pozwolenie podlega cofnięciu na okres od trzech miesięcy do roku.

7. Przepisy ust. 6 stosuje się odpowiednio do wkładki kontrolnej do karty traktorzysty.

8. Zasady postępowania z zatrzymanymi pozwoleniami kierowców w czynnej służbie wojskowej określają przepisy wojskowe.

9. Zasady postępowania z zatrzymanymi pozwoleniami kierowców pozostających w służbie organów bezpieczeństwa publicznego określają przepisy służby bezpieczeństwa publicznego.

X. Wymiana wkładki kontrolnej A na wkładkę B.

§ 11. 1. Wymiana wkładki kontrolnej A na wkładkę B następuje w razie stwierdzenia przez prezydium rady narodowej, że:

- 1) kierowca posiadający pozwolenie z wkładką kontrolną A, z której oddzielono już wszystkie odcinki, dopuścił się czynu uzasadniającego udzielenie mu dalszego ostrzeżenia,
- 2) kierowca, który posiada pozwolenie z wkładką kontrolną A, w czasie prowadzenia pojazdu albo okolicznościowego postoju pojazdu znajdował się po raz pierwszy w stanie wskazującym na użycie alkoholu lub innego podobnie działającego środka, pomimo że nie naruszył on jakiegokolwiek innego przepisu o ruchu drogowym,
- 3) kierowca spowodował wypadek drogowy, skutkiem którego powstała nieznaczna szkoda materialna poniżej tysiąca złotych,
- 4) stan techniczny pojazdu prowadzonego przez kierowcę zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego,
- 5) kierowca zobowiązany do posiadania karty drogowej pojazdu przewoził osobę nie uprawnioną bądź ładunek nie wymieniony w tej karcie,
- 6) kierowca zezwolił na prowadzenie pojazdu osobie będącej w stanie wskazującym na użycie alkoholu albo innego podobnie działającego środka bądź osobie nie posiadającej pozwolenia na prowadzenie takiego pojazdu, bądź osobie nie upoważnionej do prowadzenia danego pojazdu, choćby wskutek tego nie nastąpił wypadek drogowy.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do wkładek kontrolnych do kart traktorzysty.

3. Przepisy zawarte w ust. 1 w odniesieniu do kierowców w czynnej służbie wojskowej stosują organy wojskowe, a w odniesieniu do kierowców pozostających w służbie organów bezpieczeństwa publicznego organy tej służby, z tym że wymiana wkładki kontrolnej A na wkładkę B może nastąpić również w innych przypadkach, określonych w przepisach wojskowych bądź władz bezpieczeństwa publicznego.

4. Organy wojskowe i bezpieczeństwa publicznego zaopatrywane są centralnie w odpowiednią ilość wkładek kontrolnych A i B niezbędnych dla dokonywania wymiany.

XI. Wydawanie wtórników pozwolenia, wkładki kontrolnej i wkładki kontrolnej do karty traktorzysty.

§ 12. 1. W przypadku zaginięcia pozwolenia kierowca może zwrócić się do prezydium rady narodowej o wydanie wtórnika pozwolenia.

2. Podanie powinno zawierać:

- 1) imię, nazwisko i adres kierowcy,
- 2) wskazanie kategorii i numeru pozwolenia oraz władzy, która wydała pozwolenie,
- 3) oświadczenie, w jakich okolicznościach pozwolenie zaginęło.

3. Do podania należy dołączyć dwie jednakowe fotografie (bez nakrycia głowy) nie podklejone o wymiarach 4 × 6 cm.

4. Kierowcy w czynnej służbie wojskowej składają podania (ust. 1 i 2) wraz z załącznikami (ust. 3) w jednostkach wojskowych. Podania te załącza się do akt ewidencyjnych kierowców.

5. Na żądanie prezydium rady narodowej kierowca obowiązany jest okazać dowód zameldowania.

6. Prezydium rady narodowej na podstawie akt kierowcy wystawi wtórnik pozwolenia z odpowiednią wkładką po stwierdzeniu, że kierowcy nie zostało cofnięte pozwolenie.

7. W razie odnalezienia zaginionego pozwolenia kierowca obowiązany jest zwrócić wtórnik.

8. W przypadku zaginięcia wkładki kontrolnej kierowca może zwrócić się do prezydium rady narodowej o wydanie wtórnika wkładki kontrolnej.

9. Podanie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko kierowcy,
- 2) wskazanie rodzaju wkładki kontrolnej,
- 3) oświadczenie, w jakich okolicznościach wkładka kontrolna zaginęła.

10. Prezydium rady narodowej, a w odniesieniu do kierowców w czynnej służbie wojskowej i w służbie organów bezpieczeństwa publicznego właściwe organy wojskowe bądź służby bezpieczeństwa publicznego na podstawie akt kierowcy wystawiają wtórnik wkładki kontrolnej z taką samą literą i ilością odcinków, jaką posiadała zagubiona wkładka kontrolna.

11. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do kierowców w czynnej służbie wojskowej również w przypadkach zaginięcia wkładki kontrolnej.

12. W razie odnalezienia zaginionej wkładki kontrolnej kierowca obowiązany jest zwrócić wtórnik.

13. Przepisy ust. 8, 9, 10 i 12 stosuje się odpowiednio do wkładki kontrolnej do karty traktorzysty.

XII. Zmiana miejsca zamieszkania kierowcy.

§ 13. 1. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania kierowca obowiązany jest zgłosić się w ciągu 14 dni od dnia zmiany miejsca zamieszkania w prezydium rady narodowej (§ 46) właściwej ze względu na nowe miejsce zamieszkania celem wymiany wkładki kontrolnej i wpisania w niej nowego miejsca zamieszkania. Zwróconą przez kierowcę wkładkę kontrolną dołącza się do akt ewidencyjnych kierowcy.

2. Kierowcy zwolnieni z czynnej służby wojskowej dopełniają obowiązku zawiadomienia prezydium rady narodowej o nowym miejscu zamieszkania w ciągu 30 dni licząc od dnia zwolnienia ze służby.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Transportu Drogowego i Lotniczego:
w z. J. Burgin

Minister Obrony Narodowej: w z. St. Popławski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

w z. J. Ptasiński

Załączniki do zarządzenia Ministrów Transportu Drogowego i Lotniczego, Obrony Narodowej oraz Bezpieczeństwa Publicznego z dnia 5 września 1954 r. (poz. 974).

Załącznik nr 1.

Strona 1 pozwolenia

m. p.

.....
(nazwa urzędu)

POZWOLENIE

na prowadzenie pojazdów mechanicznych dla praktykanta.

Nr/.....

Ważne do dnia 19... r.

Ważne za okazaniem dowodu osobistego lub karty meldunkowej, lub dowodu służbowego z fotografią.

Strona 2 pozwolenia

Ob.
(nazwisko)

.....
(imię)

urodzony(a) dnia 19... r.

uprawniony(a) jest do odbywania praktyki w prowadzeniu

na drogach publicznych przez okres

.....

pod nadzorem kierowcy posiadającego pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych.

..... dnia 19... r.

Za Prezydium
(podpis)

m. p.

Strona 3 pozwolenia

Nazwiska kierowców nadzorujących i odpowiedzialnych za praktykanta:

.....
(imię i nazwisko)

pozwolenie kat. nr/.....
wydane dnia 19... r.

..... dnia 19... r.

Podpis kierowcy Podpis kierownika zakładu

.....

m. p.

.....
(imię i nazwisko)

pozwolenie kat. nr/.....
wydane dnia 19... r.

..... dnia 19... r.

Podpis kierowcy Podpis kierownika zakładu

.....

m. p.

Strona 4 pozwolenia

Potwierdzenie odbytej praktyki

Stwierdza się, że ob.

.....

odbył(a) praktykę w prowadzeniu i obsłudze samochodów w czasie od

do

z wynikiem

.....

i nadaje się na samodzielnego kierowcę.

Podpis kierowcy Podpis kierownika zakładu

.....

m. p.

Załącznik nr 2.

(m. p. zakładu pracy)

Nr

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Zaświadcza się, że ob.
 urodzony dnia w
 zamieszkały w
 posiadający pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii nr
 wydane dnia przez
 odbył praktykę w prowadzeniu i obsłudze pojazdów mechanicznych:

- 1) na samochodzie marki nr rejestracyjny
 od dnia do dnia
 i przejechał kilometrów
- 2) na samochodzie marki nr rejestracyjny
 od dnia do dnia
 i przejechał kilometrów
- 3) na samochodzie marki nr rejestracyjny
 od dnia do dnia
 i przejechał kilometrów

Kierownik zakładu

(podpis)

Rada Zakładowa

(podpis)

Załącznik nr 3a.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografię	P O Z W O L E N I E na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii pierwszej Nr /
m. p.	
(własnoręczny podpis kierowcy)	
(nazwisko kierowcy)	
(imię)	
(imię ojca)	
pracuje jako kierowca od dnia 19 . . r.	
	Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do prowadzenia wszelkich samochodów i pociągów drogowych oraz motocykli.

Wydalo Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

.

na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr

z dnia 19 . . r.

m. p.

Za Prezydium

(podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru czerwonego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY KATEGORII PIERWSZEJ”.

Załącznik nr 3b.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografię	P O Z W O L E N I E na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii drugiej Nr /
m. p.	
(własnoręczny podpis kierowcy)	
(nazwisko kierowcy)	
(imię)	
(imię ojca)	
pracuje jako kierowca od dnia 19 . . r.	
	Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do prowadzenia wszelkich samochodów i pociągów drogowych oraz motocykli, z wyjątkiem autobusów z przyczepą osobową, a w miastach liczących ponad 100.000 mieszkańców — ponadto z wyjątkiem ambulansów (karetek sanitarnych) stacji pogotowia ratunkowego, samochodów bojowych straży pożarnych i innych pojazdów uprzywilejowanych w ruchu.

Wydalo Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

.

na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr

z dnia 19 . . r.

m. p.

Za Prezydium

(podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru ciemnowiśniowego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY KATEGORII DRUGIEJ”.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografie	POZWOLENIE na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii trzeciej Nr /
m. p.	
(własnoręczny podpis kierowcy)	
. (nazwisko kierowcy)	
. (imię)	
. (imię ojca)	
pracuje jako kierowca od dnia 19 . . . r.	
	Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do prowadzenia:

- 1) samochodów osobowych, z wyjątkiem dorożek samochodowych (taksówek) w m. st. Warszawie i m. Łodzi oraz w miastach stanowiących powiaty,
- 2) samochodów ciężarowych, z wyjątkiem zaopatrzonych w silniki wysokoprężne,
- 3) samochodów ciężarowych i ciągników najwyższej z jedną przyczepą o łącznej nośności (ładowności) 7 tonn
- 4) ciągników najwyższej z trzema przyczepami o łącznej nośności (ładowności) 9 tonn, jeżeli ciągniki te nie mogą rozwijać szybkości ponad 30 km/godz., oraz
- 5) motocykli.

Wydało Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w
 na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr
 z dnia 19 . . . r.

Za Prezydium

m. p. (podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru czarnego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY KATEGORII TRZECIEJ”.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografie	POZWOLENIE na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii amatorskiej Nr /
m. p.	
(własnoręczny podpis kierowcy)	
. (nazwisko kierowcy)	
. (imię)	
. (imię ojca)	
jest kierowcą od dnia 19 . . . r.	
	Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do niezawodowego prowadzenia samochodów osobowych oraz motocykli.

Wydało Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

 na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr
 z dnia 19 . . . r.

Za Prezydium

m. p. (podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru brązowego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY KATEGORII AMATORSKIEJ”.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografię

POZWOLENIE na prowadzenie pojazdów kategorii motocyklowej mechanicznych

Nr /

m. p.

(własnoręczny podpis kierowcy)

(nazwisko kierowcy)

(imię)

(imię ojca)

jest kierowcą od dnia 19 . . . r.

Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do prowadzenia rowerów i wózków z silnikami pomocniczymi o pojemności skokowej powyżej 50 cm³ oraz motocykli z silnikami o tejże pojemności.

Wydało Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr

z dnia 19 . . . r.

Za Prezydium

m. p. (podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru ciemnozielonego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY KATEGORII MOTOCYKLOWEJ”.

Strona 1 pozwolenia

Miejsce na fotografię

POZWOLENIE na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii

Nr /

m. p.

(własnoręczny podpis kierowcy)

(nazwisko kierowcy)

(imię)

(imię ojca)

pracuje jako kierowca od dnia 19 . . . r.

Seria nr

Strona 2 pozwolenia

Uprawniony jest do prowadzenia:

.

.

.

Wydało Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

na podstawie protokołu egzaminacyjnego nr

z dnia 19 . . . r.

Za Prezydium

m. p. (podpis)

Adnotacje urzędowe

U w a g a: Pozwolenie oprawione jest w okładkę płócienną koloru granatowego. Na czołowej stronie okładki pozwolenia jest wyciśnięte godło państwowe i napis „POZWOLENIE KIEROWCY”.

Załącznik nr 4a.

Strona czolowa wkładki kontrolnej do karty traktorzysty

Seria . . . nr . . . Niniejsza wkładka kontrolna bez karty traktorzysty jest nieważna	W K Ł A D K A K O N T R O L N A A do karty traktorzysty kategorii nr . . . wydanej ob. przez Ośrodek Szkolenia Kadr Mechanizacji Rolnictwa w Naruszenie przepisów o ruchu drogowym powoduje udzielenie ostrzeżenia przez odłączenie odcinka, a w braku odcinków — zatrzymanie wkładki kontrolnej.			
Odcinek wkładki kontrolnej do karty traktorzysty kat. . . . nr wydanej ob.	Odcinek wkładki kontrolnej do karty traktorzysty kat. . . . nr wydanej ob.	Odcinek wkładki kontrolnej do karty traktorzysty kat. . . . nr wydanej ob.	Odcinek wkładki kontrolnej do karty traktorzysty kat. . . . nr wydanej ob.	
Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w	Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w	Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w	Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w	

Strona odwrotna wkładki kontrolnej

Niniejsza wkładka kontrolna wydana przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej) Rady Narodowej w upoważnia do okolicznościowego prowadzenia ciągników rolniczych na drogach publicznych poza obszarem miast. dnia 19 . . . r. Za Prezydium m. p. (podpis)			
Ostrzeżenie nr 1 Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka	Ostrzeżenie nr 2 Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka	Ostrzeżenie nr 3 Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka	Ostrzeżenie nr 4 Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka

Załącznik nr 5a.

Strona czołowa wkładki kontrolnej

Seria . . . nr . . .	Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w . . . WKŁADKA KONTROLNA A na prawo prowadzenia pojazdów mechanicznych według kategorii . . . w ciągu 7 dni od daty zatrzymania pozwolenia.			
(nazwisko kierowcy) (imię) (imię ojca)			Za Prezydium m. p. (podpis)	
Zamieszkały w ulica — powiat nr Pozwolenie kierowcy nr / Dowód osobisty nr		dnia 19 r.		
Odcinek wkładki kontrolnej do pozwolenia nr / wydanego ob.		Odcinek wkładki kontrolnej do pozwolenia nr / wydanego ob.		
przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w		przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w		

Strona odwrotna wkładki kontrolnej

W sprawie zatrzymanego pozwolenia kierowcy powinien zgłosić się w celu wyjaśnienia sprawy do	Pozwolenie zatrzymano za: . dnia 19 r. (niejścowość i data zatrzymania pozwolenia)		
(podpis, stanowisko i numer służbowy organu kontroli drogowej)			
Ostrzeżenie nr 1 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 2 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 3 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 4 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.

Załącznik nr 5b.

Strona czołowa wkładki kontrolnej

Seria . . . nr	Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w . . .		
	WKŁADKA KONTROLNA B na prawo prowadzenia pojazdów mechanicznych według kategorii w ciągu 4 dni od daty zatrzymania pozwolenia.		
	(nazwisko kierowcy)	Za Prezydium	
	(imię)	(podpis)	
	(imię ojca)	m. p.	
	Zamieszkały w		dnia . . . 19 . . . r.
	ulica — powiat	nr	
	Pozwolenie kierowcy nr	/.	
	Dowód osobisty nr		
	Odcinek wkładki kontrolnej do pozwolenia nr / wydanego ob. przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w	Odcinek wkładki kontrolnej do pozwolenia nr / wydanego ob. przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w	Odcinek wkładki kontrolnej do pozwolenia nr / wydanego ob. przez Prezydium Powiatowej (Miejskiej, Dzielnicowej) Rady Narodowej w

Strona odwrotna wkładki kontrolnej

W sprawie zatrzymanego pozwolenia kierowca powinien zgłosić się w celu wyjaśnienia sprawy do	Pozwolenie zatrzymano za: . dnia . . . 19 . . . r. (miejscowość i data zatrzymania pozwolenia)		
	(podpis, stanowisko i numer służbowy organu kontroli drogowej)		
Ostrzeżenie nr 1 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 2 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 3 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.	Ostrzeżenie nr 4 Naruszenie przepisów o ruchu drogowym pomimo 4 ostrzeżeń powoduje zatrzymanie pozwolenia. Udzielenie ostrzeżenia następuje przez odłączenie niniejszego odcinka.